



26.5.2026

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asiantuntijalausunto valiokunnan kokoukseen 27.5.2026

HE 28/2026 vp. HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI TULLILAIN 9 LUVUN OTSIKON JA 61 §:N MUUTTAMISESTA

Esityksen lähtökohta ja tavoitteet

Tullilain voimassa oleva tiedoksianto koskeva 61 § on osin vanhentunut eikä vastaa nykyistä käytäntöä. Sähköinen asiointi on unionin tullikoodeksin myötä korvannut miltei kokonaan paperipohjaiset menettelyt Tullissa. Tullin tiedoksiannot toimitetaan nykyisin 99,8 prosenttisesti sähköisinä.

Esityksen tavoitteena on päivittää tullilain 61 § vastaamaan Tullin toimintaympäristön digitalisoidumista säätämällä sähköinen tiedoksianto Tullin ensisijaiseksi tiedoksiantotavaksi. Esitys tukee unionin tullikoodeksin (EU) 953/2013 edellyttämiä digitaalisia prosesseja sekä julkishallinnon digitalisaatiota. Esiitetty muutos edistäisi tullitoiminnan tehokkuutta, selkeyttä, ennakoitavuutta sekä oikeusturvaa.

Esiitetty tullilain 61 § olisi edelleen tullitoiminnan erityispiirteet huomioiva erityissäännös tiedoksianto koskevaan yleislainsäädäntöön. Muilta kuin pykälässä säädetyiltä osin tiedoksiantoon sovellettaisiin yleislainsäädännön säännöksiä. Pykälän terminologiaa ja menettelyjä yhdenmukaistettaisiin, erityisesti sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan yleislainsäädännön kanssa, jotta esitetty säännös olisi johdonmukainen ja ajantasainen osa kokonaisuutta ja täydentäisi yleislainsäädäntöä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Esitetystä tullilain muutoksesta

Esiitetty tullilain 61 § soveltuisi yleisesti kaikkien Tullin tiedoksi annettavien hallintopäätösten ja asiakirjojen tiedoksi antamiseen Tullin sähköisessä asiointipalvelussa, Tullin sanoma-asioinnissa taikka kirjeitse. Voimassa oleva pykälä koskee vain määrätyn tullin määrän tiedoksi antamista. Pykälän ja lain 9 luvun otsikoihin tehtäisiin tästä syystä myös selventävät tekniluonteiset muutokset. Esitys yhden- ja johdonmukaistaisi Tullin tiedoksiantomenettelyä.

Pykälän 1 momentissa säilytettäisiin nykyinen, tulliverotuksen massamenettelyssä tarpeellinen, säännös määrätyn tullin tavallisesta tiedoksiannosta. Samalla se säädettäisiin koskemaan myös tulliselvityksen yhteydessä määrättävää virhemaksua silloin, kun se määrätään samassa yhteydessä kuin tullin määrä. Muilta osin tiedoksiantotapa – tavallinen tai todisteellinen – määräytyisi yleislainsäädännön mukaan.

Pykälän 2 – 6 momentissa säädettäisiin sähköisestä tiedoksiannosta ensisijassa Tullin asiointipalvelussa tai sanoma-asioinnissa. (Yleislainsäädännön nojalla tiedoksianto voitaisiin

toimittaa myös Suomi.fi-viestit palvelussa tai poikkeuksellisesti tarvittaessa jopa sähköpostitse.) Pykälässä säädettäisiin myös tiedoksiannosta Tullin asiointipalvelussa vastaanottajalle lähetettävästä heräteilmoituksesta sekä asiakkaan mahdollisuudesta saada tiedoksianto pyynnöstään paperipohjaisesti kirjeellä. Heräteilmoitusta ja kirjetiedoksiantoa koskevaa pyyntöä koskevat säännökset poikkeaisivat tullitoiminnan erityispiirteiden vuoksi joiltakin osin yleislainsäädännöstä.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin kirjetiedoksiannon toimittamisesta. Koska Tulli on myös rikostorjuntaviranomainen, pykälän viimeisessä 8 momentissa olisi selvyiden vuoksi informatiivinen säännös, jonka mukaan Tullin rikostorjunnan tehtävissä antamien päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta olisi voimassa mitä siitä muualla lainsäädännössä säädetään.

Poikkeukset yleislainsäädäntöön

Heräteilmoituksen lähettäminen Tullin asiointipalvelussa tiedoksi annettavasta asiakirjasta ei olisi - yleislainsäädännöstä poiketen - sähköisen tiedoksiannon ehdoton edellytys. Heräteilmoitus tiedoksiannosta Tullin asiointipalvelussa toimitettaisiin vastaanottajalle lähtökohtaisesti yleislainsäädännön mukaisesti Suomi.fi-viestit -palveluun. Jos tuo palvelu ei ole Tullin asiakkaalla käytössä, **asiointilain (13/2003) uusi 19 b §** edellyttää heräteilmoituksen lähettämistä vastaanottajan tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Unionin tullilainsäädännön tietojärjestelmävaatimusten vuoksi asiantilain 19 b §:ssä edellytettyä vastaanottajan heräteilmoituksia varten antamaa sähköistä osoitetta ei voida kuitenkaan säätää Tullin asiointipalvelun pakolliseksi tietovaatimukseksi.

Heräteilmoitusten toimittaminen pyritään kuitenkin turvaamaan muulla tavoin. Tullin asiointipalvelussa asiakasta ohjeistettaisiin antamaan sähköinen osoite heräteilmoitusten toimittamista varten ns. vapaaehtoisesti täytettävänä tietona. Jos asiakas ei kuitenkaan jättäisi sähköistä osoitettaan, Tulli voisi toimittaa heräteilmoituksen asiakkaan tulliasioinnissaan muuten Tullille toimittamaan - ja usein pakolliseen - sähköiseen osoitteeseen. Tullin asiointipalvelussa asiakkaalle annettaisiin selkeästi myös tieto siitä, että heräteilmoitusta ei lähetetä, jos tämä ei ole ilmoittanut Tullille sähköistä osoitetta tai jos Tullilla ei ole muuta yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Tullin asiointipalvelussa vastaanottaja voisi lisäksi nimenomaisesti kieltää heräteilmoituksen lähettämisen silloin, kun pitää sitä tarpeettomana. Tätä mahdollisuutta Tullin asiointipalvelua paljon käyttävät asiakkaat ovat pitäneet tarpeellisena. Myös heräteilmoituksesta kieltäytyminen ohjeistettaisiin selkeästi asiointipalvelussa.

Toinen poikkeus yleislainsäädäntöön nähden liittyisi asiakkaan kirjetiedoksiantoa koskevaan pyyntöön. Tullin asiointipalvelu on asiakohtainen eikä palvelun tietotekninen järjestelmäratkaisu mahdollista pyynnön tallentamista siten, että pyyntö olisi **tukipalvelulain (571/2016) uuden 8e §:n** edellyttämällä tavalla voimassa tietyn määräajan (365 vrk) myös myöhemmin vireille tulevilla asioilla. Tullille esitetty pyyntö koskisi vain sitä asiaa, jonka yhteydessä se on tehty. Jos asiakas laittaisi uuden asian Tullin asiointipalvelussa vireille, hän tulisi uudestaan sähköisen tiedoksiannon piiriin, josta hän uudella pyynnöllä saisi asiassaan jälleen kirjetiedoksiannon kirjeitse. Tässä suhteessa huomion arvoista on muun muassa se, että Tullin sähköisessä

asiointipalvelussa toimitetaan vain Tullin tiedoksiantoja, jotka lähes poikkeuksetta liittyvät asiakkaan itsensä Tullissa vireille laittamiin asioihin. Lisäksi henkilöasiakkaat asioivat Tullissa suurelta osin vain satunnaisesti tai jopa kertaluontoisesti. Kirjetiedoksiannon pyytäminen pyritään Tullin asiantipalvelussa tekemään vaivattomaksi ja ohjeistamaan selkeästi.

Kirjetiedoksiantoa koskeva pyyntö koskisi vain tiedoksiantoa Tullin asiantipalvelussa. Jos kirjetiedoksiantoa Tullin asiantipalvelussa pyytävällä asiakkaalla olisi käytössään sähköisessä viranomaistiedoksiannoissa yleisesti käytettävä Suomi.fi-viestit -palvelu, jota ei ole suljettu, tiedoksianto toimitettaisiin viranomaispostin sähköistämisen yleisten tavoitteiden mukaisesti hänelle kuitenkin sähköisesti. Kun kirjetiedoksiantoa Tullin asiantipalvelussa pyytänyt asiakas olisi kieltäytynyt myös yleislainsäädännön mukaisesta sähköisestä tiedoksiannosta, Tullin asiakirjat toimitettaisiin hänen Tullille tekemänsä pyynnön mukaisesti kirjeellä. Tullin asiantipalvelussa asiakkaalle kerrotaisiin selkeästi myös näistä kirjetiedoksiannon edellytyksistä. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Tulli voisi kuitenkin tarvittaessa toimittaa tiedoksi annettavat asiakirjat asiakkaalle kirjeellä postitse, jos hän tai hänen valtuuttamansa henkilö taikka edusvalvojansa olisi erikseen asiasta yhteydessä Tulliin ja sitä pyytäisi.

Vaikutuksista ja voimaantulosta

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esitys tehostaisi Tullin toimintaa ja selkeyttäisi sen prosesseja. Esitys nopeuttaisi tiedoksiantoja, parantaisi niiden tietosuojaa sekä huolehtisi asiakkaan oikeusturvasta ja edistäisi sitä. Esityksellä arvioidaan olevan myös vähäisiä myönteisiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Esitetyn tullilain muutoksen ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.